

Шта садржи „Предлог за размишљање“

Многи читаоци, у писмима упућеним „Борби“, замарају што штампа није објавила потпуни текст „Предлога за размишљање“ групе београдских писаца и заступају да се публикује овај документ, који се, иначе, често спомиње у коментарима као шовинистички испад.

И на претходном састанку београдских писаца, чланова Савеза комуниста постављено је слично питање. Испада, рекао је Мирко Ристић, да дискутујемо са неким фантамом.

На овом састанку, после инсистирања неколико писаца, прочитан је „Предлог за размишљање“, који досад није објављен на захтев неких његових потписника. Они су тражили да се текст не публикује, јер није дефинитивни документ, јер се ради о предлогу за размишљање.

Пошто је у центру пажње састанка преко стотину писаца, чланова СК, управо био овај документ и како је о њему вођена јавна расправа, осећало се обавезним да се објави.

Текст „Предлога за размишљање“ гласи:

„Група писаца разматрала је „Декларацију“ о називу и положају хрватског књижевног језика“ коју је прогласило Друштво књижевника Хрватске, а коју су претходно усвојиле најзначајније научне и културне институције Хрватске. После свестраног разматрања овог значајног историјског документа група писаца сматра: Легитимним и неотуђивим правом сваког народа да доноси Одлуке о називу и развоју свог сопственог језика.

Група писаца Србије која тра да су институције које су прогласиле „Декларацију“ о називу и положају хрватског књижевног језика“

најмеродовније за питање хрватског књижевног језика и њихову декларацију сматра репрезентативном и мериторном.

С тога група писаца која предлаже ову резолуцију, не улазећи у историјске и научне видове проблема, и имајући у виду чињеницу која произилази из захтева ове декларације, сматра бечки и новосадски договор поништеним. Хрватски и српски језик развијаће се у пуној самосталности и равноправности. Група писаца која предлаже декларацију сматра природним да се ово има односити и на све језике народа Југославије, и на све националне азбуке: латиницу, македонску и српску ћирилицу, и правописе.

Група писаца која предлаже резолуцију подноси захтев Скупштини Србије, Удружењу Србије, на премо томе и захтев Савезној скупштини, Скупштини Социјалистичке Републике Србије и Сабору Социјалистичке Републике Хрватске да се убудуће последно и обавезно избаде из званичне употребе називи хрватско-српски и српско-хрватски језици и да се у администрацији, федерацији, савезним прописима, у дипломатији, законодавству, политичким организацијама, железницама, ПТТ, Танјугу, Лексикографском заводу Југославије, церици, ЈНА, свада спроводи равноправност ових југословенских језика и азбука.

Поводом тога група писаца која предлаже ову резолуцију захтева да РТВ престане да неовлашћено игра улогу централног југословенског студија, и да у свом локалном програму уведе ћирилицу, а да се у заједничким емисијама РТ Југославије паралелно употређувају оба писма.

Удружење, односно група која предлаже, сматра да није сувишан ни један напор и да није велика ни једна цена да равноправност језика и писама наших народа буде увек и до следно поштована.

Група писаца која предлаже резолуцију сматра за своју дужност и право да скрене пажњу на један проблем који у светлости горњих захтева постаје још актуелнији:

Уставом је гарантовано право на самосталан развој националног језика и културе свих наших народа и народности. Афирмација самосталности и развоја хрватског и српског језика захтевају да ово право буде уставним прописима обезбеђено. И свим Хрватима који живе на територији СР Србије и свим Србима који живе на територији СР Хрватске.

Група писаца захтева да се у Устав СР Србије и СР Хрватске унесу прописи који обезбеђују свим Хрватима и Србима право на школовање на свом језику и писму и по својим националним програмима. Право на употребу свог националног језика и писма у општењу са свим органима власти, право на стварање својих културних друштва, завичајних музеја, издавачких и новинарских предузећа, једном речју право на неометано и слободно поштовање свих видова своје националне културе“.

• • •

Редакција „Борбе“ у више својих коментара оценила је „Предлог за размишљање“ као шовинистички пансион „Декларацији“ о положају и називу хрватског књижевног језика“ и сматра да нема потребе да поново поделише са његовом садржином.